

Роман МАРКОВ,
викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Виконання поліцейськими своїх службових обов'язків вимагає від правоохоронців не лише високого рівня професійних знань та неухильного дотримання правил етичної поведінки, але й належного рівня розвитку фізичних якостей, у тому числі і витривалості, адже ефективність виконання поставлених перед ними оперативно-службових задач прямо залежить від рівня даного критерію та загальної роботоздатності.

Не зважаючи на те, що Національна поліція України функціонує ще з 2015 року, професійна підготовка поліцейських кадрів досі потребує подальшого вдосконалення, що актуалізує обрану для дослідження тему та виводить її у центр наукового дискурсу.

Окремі аспекти розвитку фізичних якостей поліцейських у своїх дослідженнях висвітлили В.С. Селюков, Р.О. Кушніренко, Д.В. Константинов тощо. Комплексне дослідження даного питання запропоновано В.В. Бондаренком, В.А. Дідківським та О.В. Кузенковим.

Акцентуючи увагу на ключовому значенні здатності під час виконання службових завдань переносити фізичні навантаження без суттєвого зниження працездатності дослідники [1, с. 338] називають її одним з «китів», на яких тримається вся система правопорядку.

Не дивно, що законодавцем питанню розвитку фізичних якостей поліцейського приділено неаби яку увагу. Так, частиною другою статті 49 Закону України «Про національну поліцію» (далі – Закон) закріплено, що «вимоги щодо рівня фізичної підготовки для поліцейських та кандидатів, які вступають на службу в поліції затверджуються Міністерством внутрішніх справ України (далі – МВС України)» [2]. Дані положення Закону реалізуються в ряді підзаконних нормативно-правових актів. Разом з тим, як справедливо відмічає Н. Полішко, на притягу Закону України «Про міліцію» [5], де у статті 17 відповідний рівень фізичної підготовки закріплювався, як критерій доступу до служби в правоохоронних органах, нині діючий Закон фізичних якостей поліцейського торкається лише побічно [6, с. 68].

Найважливішою фізичною якістю є витривалість. Вона відображає рівень загальної працездатності людини та виявляється як під час занять спортом, так і у повсякденному житті. Витривалість необхідно розвивати,

щоб мати здатність тривалий час переносити будь-які фізичні навантаження, якомога довше не втомитися. Враховуючи особливості поліцейської діяльності витривалість є вкрай важливою.

За загальним правилом, виділяють загальну та спеціальну витривалість. Разом з тим існує позиція, згідно якої поділ витривалості на загальну та спеціальну є недоречним, оскільки прояви витривалості завжди конкретні, та визначаються конкретними умовами діяльності. Загальним же компонентом для всіх видів витривалості є вольова напруга, за рахунок якої зберігається інтенсивність, але до певної межі.

Розвиток фізичних якостей поліцейського, а у тому числі і витривалості, досягається шляхом здійснення фізичної підготовки. Фізична підготовка поліцейського являє собою комплекс заходів, що спрямовані на формування і вдосконалення рухових навичок і вмінь, розвиток фізичних якостей правоохоронця з урахуванням особливостей професійної діяльності. Фізична підготовка передбачає цілеспрямовану та планомірну діяльність, спрямовану на забезпечення готовності поліцейського до виконання службових завдань та обов'язків, правомірного та умілого застосування засобів фізичного впливу, бойових прийомів та збереження високого рівня працездатності у складних умовах трудової діяльності.

Фізична підготовка поліцейського складається з: загальної фізичної підготовки; тактики самозахисту та особистої безпеки [4]. Вона передбачає формування та вдосконалення у поліцейського якостей і навичок, що необхідні як у повсякденній професійній діяльності поліцейського, так і у випадку виникнення екстремальної ситуації; розвиток у поліцейського витривалості, швидкості, сили, що забезпечує можливість переслідування правоохоронцем порушника та наявність у поліцейського переваги у силовому протистоянні при затриманні особи; поглибленні навичок самоконтролю за фізичним станом, станом здоров'я під час виконання фізичних вправ; формування та поглиблення навичок поліцейського застосовувати прийоми самозахисту, фізичного впливу, особистої безпеки тощо.

Ефективне виконання поліцейським покладених на нього завдань неможливе також без засвоєння теоретичних знань з фізичної підготовки, тобто оволодіння правоохоронцем певною системою знань та навичок з фізичної підготовки, необхідних для виконання ним своїх професійних обов'язків. Такі теоретичні знання можна підрозділити на загальні (про методи, форми та засоби розвитку основних фізичних здібностей людини, знання нормативно-правових актів, що врегульовують порядок фізичної підготовки в Національній поліції України тощо) та додаткові (щодо правил та норм особистої гігієни, контролю та самоконтролю під час виконання фізичних вправ) [1, с. 339].

Аналіз наукової літератури та нормативно-правових актів дає підстави стверджувати, що фізична підготовка поліцейських проводиться з

урахуванням віку поліцейського, його статі та особливості його функціональних обов'язків.

Фізична підготовка поліцейських має відповідати тим завданням, що стоять перед поліцейським під час виконання ним практичної професійної діяльності.

Отже, для ефективного виконання своїх службових обов'язків поліцейський має володіти не лише широким колом знань законодавчих актів, високими моральними якостями, але й розвиненими фізичними якостями та сформованими навичками з застосування поліцейських заходів примусу. Розвитку фізичних якостей поліцейського, а особливо витривалості, має приділятися належна увага, як в ході організації цілеспрямованої фізичної підготовки правоохоронців керівництвом відповідного структурного підрозділу поліції, так і в ході самопідготовки.

Список використаних джерел:

1. Селюков В.С., Кушніренко Р.О., Константинов Д.В. Фізичне виховання як напрям підготовки поліцейських в Україні. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 4. С. 338-340.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 №580-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n484> (дата звернення 17.12.2021).

3. Положення з організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України, затверджені наказом МВС України від 09.02.2016 № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0306-16#Text> (дата звернення 17.12.2021).

4. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затверджене наказом МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text> (дата звернення 17.12.2021).

5. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 № 565-XII. Вротив чинність на підставі Закону України від 20.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-12#Text> (дата звернення 17.12.2021).

6. Полішко Н. Фізична підготовка як умова реалізації трудової функції жінками-поліцейськими. Підприємство, господарство і право. 2020. № 10. С. 67-72.